

અરબી-ગુજરાતી

કુરઆને મજુદ

પારા-૨૫

- : પ્રકાશક : -

હાજી નાજી મેમોરીયલ ટ્રસ્ટ

માળી ટેકરા, આંબાયોક, ભાવનગર

ફોનનંબર : (૦૨૭૮) ૨૫૧૦૦૫૬ / ૨૪૨૩૭૪૬

... Kitab Downloaded from ...

www.hajinaji.com

● [LIKE US ON FACEBOOK](#) ●

[HOME](#) | કુરઆને મજુદ (પારા-૨૫) -1 | [VISIT US](#)

નોંધ.....

→ વધુ કિતાબો ડાઉનલોડ કરવા માટે www.hajinaji.com પર લોગ ઓન કરો.

→ કિતાબમાં કોઈ ભૂલચૂક જણાય તો જાણ કરવા વિનંતી.

hajinajitrust@gmail.com

અનુક્રમણિકા

નં.	સૂરાનું નામ	પેજ
૪૧	સૂરએ હા મીમ સિજદહ (આયત ૪૭ થી ૫૪)	૪
૪૨	સૂરએ શૂરા (આયત ૧ થી ૫૩)	૧૧
૪૩	સૂરએ ઝૂખરૂફ (આયત ૧ થી ૮૯)	૪૮
૪૪	સૂરએ દોખાન (આયત ૧ થી ૫૯)	૯૧
૪૫	સૂરએ જાસેયાહ (આયત ૧ થી ૩૭)	૧૧૧

સુરચે હા-મીમ-સિજદહ / સુરે ફલ્ત

إِلَيْهِ يُرْدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرٍ مِنْ أَكْبَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۖ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
أَيُّ شُرَكَائِي ۖ قَالُوا أِذْنُكَ ۖ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٩﴾

(૪૭) તે સમય (કયામત)નું જ્ઞાન તેની જ તરફ રજૂ કરવામાં આવે છે; અને તેની જાણ વિના ન કોઈ ફળ પોતાના પોપડામાંથી બહાર નીકળે છે, અને ન કોઈ માદા ગર્ભ ધારણ કરે છે, અને ન તેણી જણે છે; અને તે દિવસે તે તેઓ (મુશરીકો)ને સાદ કરી ફરમાવશે કે મારા શરીકો ક્યાં છે? તેઓ

કહેશે કે અમે તો તને ખબર આપી ચૂક્યા છીએ કે અમારામાંથી કોઈ પણ (તેમને) જાણતો નથી.

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يُدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنَ

مُحِيصٍ ﴿٣٨﴾

(૪૮) અને જે જે વસ્તુઓને તેઓ પહેલાં પોકાર્યા કરતા હતા હવે તે સર્વે તેમની પાસેથી જતી રહેશે, અને તેમને ખાત્રી થઈ જશે કે તેમના માટે છટકી જવાનો કોઈજ માર્ગ નથી.

لَا يَسْتَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْأَلْ

قَنُوطَ ﴿٣٩﴾

(૪૯) ઈન્સાન લાભ માટેની દુઆ (માંગવા)થી (મુદ્દલ) કંટાળતો નથી. અને જો તેને કોઈ દુઃખ પહોંચે છે તો તે હતાશ (અને) નિરાશ બની જાય છે.

وَلَيْنِ اَذْقَنُهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي ۖ وَمَا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَلَئِنْ رُجِعْتُ اِلَىٰ رَبِّي اِنَّ لِي ۖ عِنْدَهُ لَلْحُسْنٰى ۗ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِمَا عَمِلُوْا ۚ وَلَنُنذِرُقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿٥٠﴾

(૫૦) અને તેના પર કોઈ દુઃખ આવી પડ્યું હોય તે બાદ અમે તેને જો અમારી દયાની મજા ચખાડીએ તો તે જરૂર આ કહેશે કે આનો તો હું

હકદાર હતો જ, અને હું નથી ધારતો કે કયામત આવનાર છે, અને જો કદાચને હું મારા પરવરદિગારની હજૂરમાં પાછો ફેરવવામાં પણ આવીશ તો તેની પાસે પણ મારા માટે તો કલ્યાણ જ હશે; આથી નાસ્તિકો જે કંઈ કર્યા કરતા હતા તેનાથી તેમને (કયામતના દિવસે) જરૂર વાકેફ કરી દઈશું, અને તેમને સખત અઝાબની મઝા જરૂર ચખાડીશું.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأْبِحَانِيهِ ۗ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥﴾

(૫૧) અને જ્યારે અમે ઈન્સાનને કોઈ નેઅમત અર્પણ કરીએ છીએ તો તે (અમારા તરફથી) મોઢું

ફેરવી લે છે, અને પોતે ખસી જાય છે, અને જો તેના ઉપર કોઈ દુઃખ આવી પડે છે તો તે લાંબી - લાંબી દુઆ માંગવા લાગી જાય છે.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ

مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

(૫૨) (અય રસૂલ !) તું કહે કે ભલા તમારી સમજમાં આ વાત આવે છે કે જો આ (કુરઆન) અલ્લાહના તરફથી હોય, છતાં તમે તેના ઇન્કાર કરનારા થયા હો, તો (૫૯) જે હદ ઉપરાંતની વિરુદ્ધતામાં હોય તેના કરતાં વધારે (મોટી) ગુમરાહીમાં કોણ હોઈ શકે છે ?

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ

الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾

(૫૩) અમે તેમને નજીકમાં જ (જગતની)

દિશાઓમાં અમારી (કુદરતની) નિશાનીઓ

દેખાડીશું અને ખુદ તેમના પોતાનામાં પણ, અહીં

સુધી કે તેમના પર આ વાત ઉઘડી જશે કે આ

(કુરઆન) સત્ય છે; શું તારો પરવરદિગાર એ વાત

માટે પૂરતો નથી કે તે દરેક વસ્તુનો જાણકાર છે ?

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَّةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ ۗ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

مُحِيطٌ ﴿٥٣﴾

(૫૪) ખબરદાર રહો ! તેઓ પોતાના પરવરદિગારની મુલાકાતના સંબંધમાં શંકામાં છે; ખબરદાર રહો ! બેશક તે દરેક ચીજને (જ્ઞાન તથા કુદરતથી) ઘેરી લેનાર છે.

سورة الشورى / સૂરએ શૂરા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અલ્લાહના નામથી (શરૂ કરું છું) જે ધણો મહેરબાન
(કૃપાળુ), બહુજ રહેમ (દયા) વાળો છે.

حَمْدٌ ①

(૧) હા મીમ:

عَسَقٌ ②

(૨) અયન સીન કાફ.

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ۗ اللَّهُ الْعَزِيزُ

الْحَكِيمُ ③

(3) (અથ રસૂલ !) ઝબરદસ્ત હિકમતવાળો અલ્લાહ તારી તરફ અને જેઓ તારી પહેલાં હતા તેમના તરફ આવીજ રીતે વહી કરતો રહ્યો છે.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝۴

(૪) આસમાનો અને જમીનમાં જે કંઈ છે તે (સઘળું) તેનુંજ છે; અને એજ ઉચ્ચ દરજ્જા (અને) બુઝુર્ગીવાળો છે.

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ۗ إِلَّا إِنَّ اللَّهَ

هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝۵

(૫) (નાસ્તિકોની આ વાતોથી) પાસે છે કે આસમાન (અલ્લાહના પ્રભાવથી) તેમની ઉપરથી ફાટી પડે, પણ ફરિશ્તા પોતાના પરવરદિગારના ગુણગાનની તસ્બીહ કરતા રહે છે, અને જે લોકો જમીનમાં છે તેમના માટે ક્ષમા માંગતા રહે છે (જેથી તેમ થતું નથી); ખબરદાર રહો! બેશક અલ્લાહ એ જ છે કે જે મહા ક્ષમાવાન (અને) દયા કરનાર છે.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ ۗ وَمَا

أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦﴾

(૬) અને જે લોકોએ તેને છોડી બીજા વાલી બનાવી લીધા છે તેમના પર અલ્લાહ નિગાહ

રાખી રહ્યો છે, અને (અથ રસૂલ !) તું તેમનો જવાબદાર નથી.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ④

(૭) અને એવીજ રીતે અમોએ તારા તરફ કુરઆન અરબી ભાષામાં વહી દ્વારા મોકલ્યું છે કે જેથી તું ખાસ મુખ્ય શહેર (મક્કા) અને તેની આસપાસના રહેનારાઓને ડરાવે તથા તેમને ભેગા થવા (કથામત)ના દિવસથી ડરાવે કે જેના (આવવાના)

સંબંધમાં કોઈજ સંદેહ નથી; (તે દિવસે) એક ટોળું
જન્મતમાં હશે અને એક ભડભડતી આગમાં.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي
رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَّلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ①

(૮) અને જો અલ્લાહ યાહતે તો તે તેમને એકજ
પંથના બનાવી દેતે, પરંતુ તે જેને યાહે છે
(હિદાયત આપી) પોતાની મહેરબાનીમાં દાખલ
કરી લે છે; અને ઝુલમગારોનો ન કોઈ વાલી થશે
અને ન કોઈ મદદગાર.

أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۗ قَالَ اللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي
الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ②

(૯) શું તેમણે તેને છોડી દઇ બીજા વાલી બનાવી લીધા છે ? જોકે અલ્લાહ એજ (ખરો) વાલી છે, અને એજ મુડદાઓને સજીવન કરે છે, અને એજ દરેક વસ્તુ પર સંપૂર્ણ કાબૂ ધરાવે છે.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي

عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ⑩

(૧૦) અને જે કોઇ બાબતમાં તમે મતભેદ કરો છો તો તેનો (છેવટનો) ફેંસલો અલ્લાહના હાથમાં છે; એજ અલ્લાહ મારો પાલનહાર છે, તેના ઉપર જ હું ભરોસો રાખું છું, અને તેનીજ તરફ હું વારંવાર રજૂ થાઉં છું.

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ط جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
 وَ مِّنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ؕ يَذُرُّكُمْ فِيْهِ ط لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ؕ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ۝۱۱

(૧૧) આસમાનો અને જમીનનો આરંભ કરનાર છે; જેણે તમારા માટે તમારી જ જાતમાંથી જોડાં બનાવ્યાં છે, અને ચોપગાં (જાનવરો)માંથી પણ જોડાં બનાવ્યા છે, અને (આવી રીતે) તે તમને તે (જમીન)માં ફેલાવતો રહે છે; કોઈ પણ વસ્તુ તેના જેવી નથી. અને તે મોટો સાંભળનાર (અને) જોનારો છે.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ

وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾

(૧૨) આસમાનો તથા જમીન (ના ખજાના)ની યાવીઓ તેનાજ હાથમાં છે, જેના માટે યાહે છે રોઝી વિશાળ કરી દે છે, અને (જેના માટે યાહે છે) સંકોચી લે છે; ખરેખરજ તે દરેક વસ્તુથી સંપૂર્ણ વાકેફ છે.

شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا

الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۗ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ

إِلَيْهِ ۗ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

(૧૩) તેણે તમારા માટે એજ ધર્મ નક્કી કર્યો છે કે જેની તેણે નૂહને આજ્ઞા કરી હતી, અને જે અમોએ તારી તરફ વહી થકી મોકલ્યો છે, અને જેની અમોએ ઇબ્રાહીમ તથા મૂસા તથા ઇસાને પણ (પાળવાની) આજ્ઞા કરી હતી કે દીનને કાયમ રાખો, અને તેના સંબંધમાં મતભેદમાં વહેંચાઈ ન જાઓ; જે ધર્મ તરફ તું મુશરીકોને બોલાવે છે તે તેમના માટે અત્યંત ભારે થઈ પડ્યો છે, અલ્લાહ જેને યાહે છે તેને પોતાના માટે ચૂંટી કાઢે છે. અને

જો તેની તરફ વારંવાર રજૂ થાય છે તેને પોતાના તરફનો સન્માર્ગ દેખાડે છે.

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ط
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّفُضِيَ
بَيْنَهُمْ ط وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ
مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝۱۴

(૧૪) અને તેમની પાસે (સત્યનું) જ્ઞાન આવી ચૂક્યા પછીજ તેઓ પરસ્પરની ઈર્ષાના કારણે ફિક્કાઓમાં વહેંચાઈ ગયા; અને જો તારા પરવરદિગાર (તરફથી મોહલતનો) હુકમ એક નક્કી કરેલા સમય માટે પ્રથમથી નીકળી ચૂક્યો ન

હોત તો તેમની વચ્ચે (ક્યારનોય) ફેંસલો થઈ ગયો હોત, અને બેશક જે લોકોને તેમની પછી કિતાબના વારસ બનાવવામાં આવ્યા હતા તેઓ (આજ સુધી) તે (કુરઆન)ના સંબંધમાં મૂઝવનારી શંકામાં છે.

فَلِذَلِكَ فَادُعْ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ
 أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ ۚ وَأُمِرْتُ
 لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ
 أَعْمَالُكُمْ ۚ لَا حِجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَإِلَيْهِ
 الْمَصِيرُ ۝

(૧૫) માટે (અય રસૂલ !) તું તેમને તે (દીન)ની જ તરફ બોલાવ્યે જા, અને તને જેવો હુકમ આપવામાં આવ્યો છે તે મુજબ ખરા માર્ગ પર કાયમ રહે, અને તેમની ઈચ્છાઓનું અનુકરણ ન કર, અને આ કહે કે અલ્લાહે જે કિતાબ ઉતારી છે તેના પર હું ઇમાન લાવ્યો છું અને મને આ હુકમ આપવામાં આવ્યો છે કે તમારી વચ્ચે (તમારા મતભેદોનો) ન્યાય કરું; અલ્લાહ અમારો પરવરદિગાર છે અને તમારો પણ; અમારા કર્મો અમારા માટે છે અને તમારા કર્મો તમારા માટે; (જેથી હવે) અમારી તમારી વચ્ચે કોઈ ઝઘડાનું કારણ ન રહે. અલ્લાહ (કયામતના દિવસે)

આપણને સર્વને ભેગા કરશે. અને તેનીજ તરફ
(સર્વે કોઈનું) પાછું ફરવાનું થશે.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ

دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

(૧૬) અને જે લોકો અલ્લાહની "આજ્ઞા" (જગતમાં)
માની ચૂક્યા બાદ પણ તેના સંબંધમાં દૂરાગ્રહ કર્યે
જાય છે તો તેમનો દૂરાગ્રહ તેમના પરવરદિગાર
પાસે પોકળ જ ગણાશે, અને તેમના પર તેનો ક્રોધ
ઉતરશે અને તેમના માટે સખ્ત અઝાબ પણ
(તૈયાર) છે.

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ ۖ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ

السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٤﴾

(૧૭) અલ્લાહ એજ છે જેણે આ કિતાબ સત્યતાપૂર્વક ઉતારી છે અને મીઝાન (ન્યાયનું ત્રાજવું) પણ; અને તને શી ખબર કે કયામતની ઘડી કદાચને પાસે પણ હોય.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مُشْفِقُونَ مِنْهَا ۗ وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۖ آلَ إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ

فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٥﴾

(૧૮) જેઓ તેના પર ઇમાન નથી લાવ્યા તેઓજ તેના માટે ઉતાવળ કરે છે, અને જેઓ ઇમાન

લાવ્યા છે તેઓ તો તેનાથી ડરતા રહે છે, અને આ જાણે છે કે તે (કયામત) બરહક (ખરેખરજ આવનાર) છે; ખબરદાર રહો! જે લોકો કયામતના સંબંધમાં હઠાગ્રહ કરે છે તેઓ ખરેખર મોટી ગુમરાહીમાં છે.

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾

(૧૯) અલ્લાહ પોતાના બંદાઓ પર ઘણોજ મહેરબાન છે, જેને યાહે છે તેને રોઝી આપે છે, અને તે મહા શક્તિવાન (અને) ઝબરદસ્ત છે.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ۚ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ

حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾

(૨૦) જે આખેરતની ખેતી યાહે છે તેની ખેતીને અમે ઘણીજ વધારી દઈશું, અને જે દુનિયાની ખેતી યાહે છે તેને અમે તેમાંજ આપી દઈશું, અને (૫છી) આખેરતમાં તેનો કાંઈજ ભાગ હશે નહિ.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَوُا شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنُ بِهِ اللَّهُ ط
وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ط وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ

عَذَابٌ أَلِيمٌ ①

(૨૧) શું તેઓ (નાસ્તિકો)ના એવા શરીકો છે કે જેમણે તેમના માટે ધર્મના તે કાયદા નક્કી કરી દીધા છે કે જેની અલ્લાહે બહાલી આપી નથી ? અને જો ફેંસલાને લગતું વચન (નક્કી) થઈ ચૂક્યું

ન હોત તો તેમની વચ્ચે ક્યારનોય ફેંસલો થઇ
ગયો હોત; અને બેશક ઝુલમગારો માટે દુઃખદાયક
અઝાબ છે.

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ط
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ه لَّهُمْ
مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ط ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝۲۲

(૨૨) તું ઝુલમગારોને તેઓ જે કાંઈ કરી ચૂક્યા છે
તે કારણે ડરતા જોશે. જોકે તે (નો બોજો) તેમના
પર (જરૂર) પડનાર છે; અને જે લોકો ઇમાન લાવી
ચૂક્યા તથા સત્કાર્યો કર્યા તેઓ જન્મતના
બગીચાઓમાં હશે, તેમના માટે તેઓ જે કાંઈ

ચાહશે તેમના પરવરદિગાર પાસે (તૈયાર) હશે;
એજ તો મહાન મહેરબાન છે.

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ
وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
شَكُورٌ ﴿٢٣﴾

(૨૩) એજ (અલ્લાહની) તે (કૃપા) છે કે જેની
અલ્લાહ પોતાના બંદાઓને કે જેઓ ઇમાન લાવ્યા
તથા નેક કામો કર્યા ખુશખબર આપે છે; (અય
રસૂલ !) તું કહે કે હું તો આ (રિસાલતના પ્રચાર)
માટે તમારી પાસે કાંઈ મહેનતાણું માંગતો નથી,

પરંતુ મારા નિકટના સગાવહાલાંઓનો પ્રેમ; અને જો કોઈ નેકી કરશે તો અમે (તેની) નેકી વધારી દઈશું; બેશક અલ્લાહ મોટો માફ કરનાર (અને) મહા શુકગુઝાર (કદરદાન) છે.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۗ فَإِنْ يَشَاءِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ ۖ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

(૨૪) અથવા તેઓ આ કહે છે કે તે (રસૂલે) અલ્લાહ પર ખોટું આળ મૂક્યું છે ? પણ જો અલ્લાહ યાહતે તો તારા દિલ પર મહોર મારી દેતે; પરંતુ અલ્લાહ પોતાની વાણીથી અસત્યનો

નાશ કરે છે અને સત્યને સ્થાપે છે; ખરેજ તે દિલની સ્થિતિથી સંપૂર્ણ જાણકાર છે.

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾

(૨૫) અને તે એજ છે જે પોતાના બંદાઓની તૌબા સ્વીકારે છે, અને તેમની બૂરાઇઓથી દરગુજર કરે છે, અને તમે જે કાંઈ કરો છો તે (સઘળું) તે જાણે છે:

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِّنْ
فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٣١﴾

(૨૬) અને જે લોકો ઇમાન લાવ્યા તથા સત્કાર્યો કર્યા તેમની દુઆ કબૂલ કરી લે છે, અને તેમના સંબંધમાં પોતાની મહેરબાની વધારી દે છે, અને નાસ્તિકો માટે તો સખ્ત અઝાબ છે.

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٦﴾

(૨૭) અને જો અલ્લાહ પોતાના (સર્વે) બંદાઓ માટે રોઝી વિશાળ કરી દેતે તો તેઓ જમીન પર જરૂર બળવો કરતે, પરંતુ તે જે કાંઈ યાહે છે તેજ પ્રમાણસર ઉતારતો રહે છે, ખરેજ તે પોતાના બંદાઓની સ્થિતિથી સંપૂર્ણ વાકેફ (અને) જોનારો છે.

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ط
 وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾

(૨૮) અને તે એજ છે કે જે તે લોકો નિરાશ થઇ ચૂક્યા હોય તે બાદ વરસાદ વરસાવે છે, અને પોતાની મહેરબાની ફેલાવી દે છે; અને એજ વાલી (અને) વખાણને પાત્ર છે.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ ط وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

(૨૯) અને તેની નિશાનીઓમાં આસમાનો તથા જમીનનું પેદા કરવું છે અને તે બન્નેની અંદર જેટલા પણ હરફર કરનારા (પ્રાણી)ઓને ફેલાવી

દીઘા છે તે પણ; અને તે જ્યારે યાહે ત્યારે તેમને ભેગાં કરી લેવા પર સંપૂર્ણ કાબૂ ધરાવે છે.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ

كَثِيرٍ ۝۳۰

(30) અને જે પણ મુસીબત તમને પહોંચે છે તે તમારા હાથોનાં કરતુતોનું જ પરિણામ છે, અને તે ઘણીખરી (ભૂલો)થી તો દરગુજર કરતો રહે છે.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ

وَلِيِّ وَلَا نَصِيرٍ ۝۳۱

(31) અને તમે જમીનમાં (રહીને તેને) લાચાર બનાવનારા નથી. (છતાંય અભિમાન કરો છો ?)

અને અલ્લાહના સિવાય ન તમારો કોઈ હિમાયતી
છે અને ન કોઈ મદદગાર.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾

(૩૨) અને સમુદ્રમાં (ચાલતાં) પહાડ જેવા વહાણો
પણ તેની નિશાનીઓમાંથી છે.

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾

(૩૩) જો તે યાહે તો હવાને થંભાવી દે. પછી તે
(વહાણો) સમુદ્રની સપાટી પર (જ્યાંના ત્યાં
ઉભાને) ઉભા જ રહી જાય; બેશક તેમાં દરેક

ઘૈર્યવાન (અને) આભાર માનનારા શખ્સ માટે
નિશાનીઓ મોજૂદ છે.

أَوْ يُؤْبِقُهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾

(૩૪) અથવા (જો તે યાહે તો) તે
(વહાણવાળા)ઓનો તેમના ખરાબ કામોના કારણે
નાશ કરી નાખે. જો કે તે ઘણીખરી વાતોથી
દરગુજર કરતો રહે છે:

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّخِيصٍ ﴿٣٥﴾

(૩૫) અને જે લોકો અમારી આયતોના સંબંધમાં
ઝઘડતા રહે છે તેમણે જાણી લેવું જોઈએ કે તેમના
માટે પનાહનું કોઈજ સ્થાન નથી.

فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٣﴾

(33) માટે જે વસ્તુ તમને આપવામાં આવી છે તે માત્ર (આ ફાની) સંસારી જીવનની પૂંજ છે, અને જે કાંઈ અલ્લાહની પાસે છે તે કેટલુંચે બેહતર અને વધુ ટકી રહેનારું છે, (આ) તે લોકોના માટે કે જેઓ ઇમાન લાવ્યા છે તથા પોતાના પરવરદિગાર પર શ્રદ્ધા રાખે છે.

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا
هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٤﴾

(39) અને જેઓ મહાન ગુનાહ અને નિર્લજ કાર્યોથી બચતા રહે છે, અને જ્યારે તેઓ ક્રોધે ભરાય છે ત્યારે તેઓ માફ કરી દે છે.

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنِهِمْ ۖ وَهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ يَنْفِقُونَ ﴿٣٩﴾

(39) અને જેઓ પોતાના પરવરદિગારની આજ્ઞાનું પાલન કરે છે તથા નમાઝ પઢે છે, તથા તેમના કાર્યો પરસ્પરની સલાહથી થાય છે, અને જે કંઈ અમોએ તેમને આપ્યું છે તેમાંથી (અમારી રાહમાં) ખર્ચતા રહે છે.

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾

(૩૯) અને જેઓ એવા છે કે જ્યારે તેમની સાથે (કોઈ પ્રકારનો) અત્યાચાર થાય છે ત્યારેજ તેનો બદલો (વ્યાજબી રીતે) લે છે.

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۗ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى
اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

(૪૦) અને દરેક બદીનો બદલો તેવીજ બદી હોય છે, છતાં જે કોઈ માફ કરી દે અને સમાધાન કરી લે તો તેનો બદલો અલ્લાહના શિરે છે; ખરેખરજ તે ઝુલમગારોને દોસ્ત નથી રાખતો.

وَلَمَنْ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٠﴾

(૪૧) અને જે (પોતાના પર) ઝુલ્મ થયા બાદ બદલો લે તો તેમના પર કોઈ પ્રકારનો (દોષ મૂકવાનો) માર્ગ નથી.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي

الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

(૪૨) (દોષ મૂકવાનો) માર્ગ તેમના પર છે કે જેઓ લોકો પર ઝુલ્મ ગુજારે છે, અને જમીનમાં વિના કારણે દંગો કરતા રહે છે; એજ તેઓ (લોકો) છે કે જેમના માટે દુઃખદાયક અઝાબ (તૈયાર) છે.

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٣٣﴾

(૪૩) અને અલબત્ત, જે સબ્ર કરે અને તથા માફ કરી દે તો નિસંદેહ તે કાર્ય મહાન હિમ્મતના કાર્યોમાં ગણાશે.

وَمَنْ يُضِلِّ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَبِئٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ وَتَرَى الظَّالِمِينَ

لَمَّارًا ۗ وَالْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيلٍ ۗ ﴿٤٣﴾

(૪૪) અને જેનાથી અલ્લાહ હિદાયતની તૌફીક છીનવી લે તો તે બાદ તેનો કોઈ કાર્યસાધક (વલી) નથી; અને તું અલિમોને જોશે કે જ્યારે તેઓ અઝાબ નિહાળશે ત્યારે આ કહેતા હશે કે ભલા (દુનિયામાં) પાછા ફરવાનો પણ કોઈ માર્ગ છે ?

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ
 طَرْفٍ خَفِيٍّ ط وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا
 أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ط أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ
 مُّقِيمٍ ﴿٢٥﴾

(૪૫) અને તું તેમને જોશે કે તેઓ તે (જહન્નમ)ની સામે લાવી હાજર કરવામાં આવશે, એવી સ્થિતિમાં કે હીણપતથી જૂકેલા હશે, અને ત્રાંસી નજરથી જોતા હશે; અને જે લોકો ઇમાન લાવ્યા છે તેઓ કહેતા હશે કે ખરેખરું નુકસાન ભોગવનારા તેઓ છે કે જેમણે કયામતના દિવસે પોતેજ પોતાને નુકસાન પહોંચાડ્યું છે, અને પોતાના

सगांवहालाओने पण; (माटे) हवे जाणी ल्यो के
बेशक आलिमो हंमेश टकी रहेनारा अआबमां हशे.

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونََهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ ط وَمَنْ

يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٣٣﴾

(४५) अने अल्लाह सिवाय तेमना माटे कोष अेवा
कार्यसाधक (दोस्त) नहि होय के जे तेमनी सहाय
करे; अने जेनाथी अल्लाह हिदायतनी तौड़ीक
छीनवी ले तेना माटे (हिदायतनो) कोष पण मार्ग
नथी.

اسْتَجِيبُوا لِلرَّبِّ كُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ط

مَا لَكُمْ مِّنْ مَّلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَّكِيرٍ ﴿٣٤﴾

(૪૭) (અય લોકો !) તે દિવસ કે જેનું ટળવું અસંભવિત છે તે અલ્લાહના તરફથી આવી પહોંચે તે પહેલાં તમે તમારા પરવરદિગારનો હુકમ માનો; (કારણ કે) તે દિવસે તમારા માટે કોઈ ન પનાહનું સ્થાન હશે, અને ન તમારા (ગુનાહોનો) કોઈ ઇન્કાર ચાલી શકશે.

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۗ إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا
 الْبَلْغَ ۗ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۗ وَإِن
 تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٣٨﴾

(૪૮) આ છતાંય તેઓ જો મોઢું ફેરવી લે તો (અય રસૂલ !) અમોએ તને તેમનો નિગેહબાન બનાવી

નથી મોકલ્યો; તારા માથે તો માત્ર (અમારો) સંદેશો પહોંચાડી દેવાનું છે; અને અમે જ્યારે મનુષ્યને અમારી રહેમતની મજા ચખાડીએ છીએ ત્યારે તે તેનાથી ખુશ ખુશ થઈ જાય છે, અને જો તેમને તેમના હાથોએ અગાઉ જે કર્યું હોય તે કારણે કોઈ દુઃખ પહોંચે છે તો મનુષ્ય બેશક મહા નાશુકો તો છે જ.

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ط يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ط يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا ثَاوِيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٣٩﴾

(૪૯) આસમાનો તથા જમીનની બાદશાહી અલ્લાહની જ છે; તે જે યાહે છે પેદા કરે છે; જેને

યાહે છે પુત્રીઓ આપે છે, અને જેને યાહે છે પુત્ર
આપે છે:

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا ۗ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيْبًا إِنَّهُ
عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٥٠﴾

(૫૦) અથવા તેમને પુત્ર અને પુત્રીઓ (એમ
બન્નેય) આપે છે, અને જેને યાહે છે સંતાન વિહોણા
રાખે છે; બેશક તે સર્વજ્ઞ (અને) સર્વ શક્તિમાન છે.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحِيًّا أَوْ مِنْ وَرَائِ حِجَابٍ
أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيْمٌ ﴿٥١﴾

(૫૧) અને કોઈ મનુષ્યની એટલી મજાલ નથી કે
તેની સાથે અલ્લાહ વાત કરે, સિવાય કે વહી દ્વારા,

અથવા પડદા પાછળથી, અથવા કોઈ ફરિશ્તો મોકલીને; પછી તે પોતાના હુકમથી જે યાહે તે પ્રગટ કરે; ખરેખરજ તે ઉચ્ચ દરજ્જાવાળો (અને) હિકમતવાળો છે.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۗ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا ۗ نَهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ
مِنْ عِبَادِنَا ۗ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾

(૫૨) અને એવીજ રીતે અમોએ તમારી તરફ અમારા હુકમથી રૂહ (કુરઆન)ની વહી કરી છે; કોઈને ખબર ન હતી કે કિતાબ શું છે અને ઇમાન કઈ ચીજનું નામ છે, પરંતુ અમોએ તેને એક નૂર

બનાવ્યું, જે વડે અમારા બંદાઓમાંથી અમે જેને
ચાહીએ તેને હિદાયત દઇએ છીએ; અને બેશક
તમે સીધા માર્ગ તરફ જ હિદાયત કરી રહ્યા છો :

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ اَلَا اِلٰى

اللَّهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ۗ

(૫૩) (યાને) તે અલ્લાહના માર્ગ તરફ કે
આસમાનો તથા જમીનમાં જે કંઈ છે તે (સઘળું)
તેનુંજ છે; જાણી લ્યો કે સઘળા મામલાઓનું પાછું
ફરવું છેવટે અલ્લાહની જ તરફ થશે.

(૧) હા મીમ.

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②

(૨) આ રોશન કિતાબની કસમ છે :

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ③

(૩) બેશક અમે તે કુરઆનને અરબી (ભાષામાં) બનાવ્યું કે જેથી તમે સમજી શકો.

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا عَلَىٰ حَكِيمٍ ④

(૪) અને બેશક તે (કુરઆન) અમારી પાસે ઉમ્મુલ કિતાબ (મૂળ પુસ્તક લવહે મહફૂઝ)માં અવશ્ય આલીશાન (અને) હિકમતવાળું છે.

⑤ أَفَنظُرُ بَعْضُكُمْ الَّذِي كَرَّ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ⑤

(૫) પછી શું તમે લોકો મર્યાદા બહાર નીકળી જાઓ છો તેથી અમે (તમને સુધારવા માટેનો) ઉપદેશ કરવાનું સદંતર છોડી દઇએ ?

وَ كُمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ⑥

(૬) અને અમોએ આગલા (લોકો)માં પણ અમૂક નબીઓ મોકલ્યા હતા.

⑥ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ⑥

(૭) અને તેમની પાસે કોઈ નબી આવતો ન હતો કે જેની તેઓ હાંસી ન ઉડાવતા.

فَاهْلَكُنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝۸

(૮) પછી અમોએ તે લોકોનો કે જેઓ (આ કુરેશીઓ કરતાં) સખતાઈમાં (ઘણાં) વધેલા હતા (તેઓનો) નાશ કરી નાખ્યો, અને (પછી) આગલાઓના દાખલા ચાલુ થઈ ગયા.

وَلَيْنٌ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝۹

(૯) અને (અથ રસૂલ!) જો તું તેમને પૂછે કે આસમાનો તથા જમીનને કોણે પેદા કર્યા છે તો

તેઓ જરૂર કહેશે કે તેમને તે સમર્થ (અને) સર્વજ્ઞ
(અલ્લાહે) પેદા કર્યા છે:

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

(૧૦) જેણે તમારા માટે ભૂમિને પાથરણું બનાવી છે
અને તમારા માટે તેમાં માર્ગો બનાવ્યા છે કે
કદાચને તમે (સીધો) માર્ગ મેળવી શકો.

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ ۖ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۗ
كَذَلِكَ نُخْرِجُوكَ ﴿١١﴾

(૧૧) અને જેણે આસમાન પરથી પ્રમાણસર પાણી
ઉતાર્યું, પછી અમોએ તે વડે નિર્જીવ ભૂમિને પુન:

સજીવન કરી દીધી, એવીજ રીતે તમે પણ (પુનઃ સજીવન કરી) કાઢવામાં આવશો.

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ
وَالْأَنْعَامِ مَا تَرَكُونَ ﴿١٢﴾

(૧૨) અને જેણે દરેક જાતના જોડાં પેદા કર્યાં, અને તમારા માટે વહાણો તથા પશુઓ પેદા કર્યાં કે જેમના પર તમે સવાર થાઓ છો :

لَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ
عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ
مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾

(૧૩) એ માટે કે તમે તેમની પીઠ ઉપર ટકાર થઈ બેસી જાઓ, પછી જ્યારે તમે તેમના ઉપર ટકાર થઈને બેસી જાઓ ત્યારે તમારા પરવરદિગારની નેઅમતને યાદ કરો, અને કહો કે વખાણને પાત્ર છે તે જાત કે જેણે આ (વાહનો)ને અમારા તાબે કરી દીધાં, જો કે તેમને કાબૂમાં લાવવાની અમારી શક્તિ ન હતી:

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٣﴾

(૧૪) અને બેશક અમે અમારા પરવરદિગારની હજૂરમાં પાછા ફરીને જનારા છીએ.

وَجَعَلُوا آلَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا ۗ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

(૧૫) અને તેમણે તે (અલ્લાહ)ના માટે તેના બંદાઓમાંથી કેટલાકોને તેનાજ અંગ (ઓલાદ) બનાવી દીધા છે; બેશક મનુષ્ય ખુલ્લો નાશુકો છે.

أَمْ اتَّخَذَ هِمًّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفُكُمْ بِالْبَنِينَ ﴿١٥﴾

(૧૬) તે જે કાંઈ પેદા કરે છે તેમાંથી શું તેણે પોતે પુત્રીઓ લઈ લીધી છે અને પુત્રોથી તમને નવાજ્યા છે?

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهَهُ
مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٦﴾

(૧૭) અને જ્યારે તેઓમાંથી કોઈને તે (પુત્રીના જન્મ)ની ખુશખબર આપવામાં આવે છે કે જેનો તે

દયાળુ (અલ્લાહ) સાથે સંબંધ દેખાડ્યા કરતો હતો ત્યારે ક્રોધનો માર્યો તેનો ચહેરો કાળો થઈ જાય છે.

أَوْ مَنْ يُنَشِّوُ فِي الْحَلِيَّةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ⑱

(૧૮) ભલા તે (છોકરીની જાત) કે જે ઘરેણાં (આદિ શણગાર)માં પોષણ પામે અને તે વાદવિવાદમાં શુદ્ધ બોલી પણ ન શકે (તે છોકરાના જેવી હોઈ શકે છે) ?

وَجَعَلُوا الْمَلِيكَةَ الَّذِينَ هُمْ عَبْدُ الرَّحْمَنِ إِنَائًا ۖ أَشْهَدُوا
خَلْقَهُمْ ۖ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ⑲

(૧૯) અને તેમણે ફરિશ્તાઓને કે જે પણ દયાળુ (અલ્લાહ)ના બંદા છે સ્ત્રી જાતિ (તરીકે) માની

લીધા છે; ભલા તેઓ તેમના સર્જન વખતે હાજર હતા ? નજીકમાં જ તેમની સાક્ષી લખી લેવામાં આવશે અને તેમને સવાલ કરવામાં આવશે.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ ۗ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾

(૨૦) અને તેઓ કહે છે કે જો દયાળુ અલ્લાહ યાહતે તો અમે તે (ફરિશ્તા)ઓની પૂજા ન કરતે; તેમને એ વિષેની માહિતી જ નથી, તેઓ તો માત્ર અટકળો બાંધે છે.

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾

(૨૧) અથવા શું અમોએ તેમને આ પહેલાં કોઈ કિતાબ આપી છે કે જેને તેઓ મજબૂતીથી વળગી રહ્યા છે?

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثِرِهِم مُّهُتَدُونَ ﴿٢٢﴾

(૨૨) (નહિ) બલકે તેઓ કહે છે કે અમોએ અમારા બાપદાદાઓને એક પંથ ઉપર ચાલતા જોયા હતા, અને બેશક અમે પણ તેમના જ પગલે પગલે ચાલ્યા જઈએ છીએ.

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ
 مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ
 مُّقْتَدُونَ ﴿٣٣﴾

(૨૩) અને (અય રસૂલ !) આ મુજબ અમોએ તારી
 અગાઉ જે ગામમાં ડરાવનારો (રસૂલ) મોકલ્યો
 ત્યારે તે (ગામ)ના વૈભવશાળીઓએ કહ્યું કે
 અમોએ તો અમારા બાપદાદાઓને એક પંથ ઉપર
 ચાલતા જોયા હતા. અને અમે પણ તેમના જ
 ચીલે ચીલે ચાલ્યા જઈશું.

قُلْ أَوْلُو جُنُتِكُمْ بِأَهْدَىٰ مِنَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ ط قَالُوا
 إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٣﴾

(૨૪) (આથી તે રસૂલે) કહ્યું કે જે ચીલે ચાલતા તમોએ તમારા બાપદાદાઓને જોયા હતા તે કરતાંય વધારે સરળ માર્ગ (પર લાવનારો ધર્મ) હું લઇને આવ્યો હોઉં તો પણ (તમે તમારા બાપદાદાઓના જ ચીલે ચાલશો કે)? તેમણે કહ્યું કે ગમે તે હોય, તમને જે કાંઈ આપીને મોકલ્યા છે તેનો તો અમે અવશ્ય ઇન્કાર કરનારા છીએ.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٢٥﴾

(૨૫) જેથી અમોએ તેમનાથી પણ બદલો લીધો; પછી જોઈ લે કે જૂઠલાવનારાઓનો અંત કેવો આવ્યો?

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٣١﴾

(૨૬) અને (તે સમયને યાદ કરો) જ્યારે ઇબ્રાહીમે પોતાના (પાલક) પિતા તથા પોતાની કોમને કહ્યું કે જે વસ્તુઓને તમે પૂજો છો તેનાથી હું તદ્દન દૂર છું :

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٦﴾

(૨૭) સિવાય તેના કે જેણે મને પેદા કર્યો છે, માટે તે નજીકમાં જ મને હિદાયત પણ આપશે.

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

(૨૮) અને તેણે (અલ્લાહની ઐક્યતાના) વાક્યને પોતાના વંશજોમાં કાયમ રાખ્યું કે કદાચને તેઓ (મુશરીકો) પાછા ફરે.

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ
مُّبِينٌ ﴿٢٩﴾

(૨૯) પરંતુ હું તેમને તથા તેમના બાપદાદાઓને
લાભ પહોંચાડતો રહ્યો, અહીં સુધી કે તેમની પાસે
સાચો (દીન) અને સાક્ષાત રસૂલ આવી પહોંચ્યા.

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٠﴾

(૩૦) અને જ્યારે તેમની પાસે સત્ય (ધર્મ) આવી
ગયો ત્યારે તેમણે કહ્યું કે આ તો જાદુ છે, અને
ખરેજ અમે તેની અવગણના કરનારા છીએ.

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ
عَظِيمٍ ﴿٣١﴾

(31) અને તેમણે આ પણ કહ્યું કે આ કુરઆન બે ગામો (મક્કા તથા તાઇફ) માંના કોઇ બુઝુગ માણસ પર શા માટે ઉતારવામાં ન આવ્યું?

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۗ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ
مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سَخِرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾

(32) શું તેઓ તારા પરવરદિગારની રહેમતને વહેંચે છે? અમોએ આલોકના જીવનમાં તેમની વચ્ચે તેમની રોઝી વહેંચી આપી છે, અને અમોએ તેઓ માંના કેટલાકોને કેટલાકો પર દરજ્જા

આપ્યા છે કે જેથી તેઓમાંથી કેટલાકો કેટલાકોને આજ્ઞાંકિત કરી રાખે; અને તારા પરવરદિગારની રહેમત તે વસ્તુઓ કરતાં કે જેનો તેઓ સંગ્રહ કરે છે કેટલીયે વધારે છે.

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ
 بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا
 يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

(33) અને જો એમ ન હોત કે (સઘળા) લોકો એકજ પંથના બની જતે, (અર્થાત સઘળાજ ઇર્ષાળુ બની જવાની ધાસ્તી ન હોત) તો અમે તેમના માટે કે જેઓ દયાળુ (અલ્લાહ)નો ઇન્કાર કરે છે તેમના

મકાનોના છાપરાં ચાંદીના બનાવી દેતે, અને સીડીઓ પણ કે જેના ઉપર તેઓ ચઢે (ઉતરે) છે:

وَلَبِئْسَ مَا يَكُونُ ۙ

(૩૪) અને તેમના મકાનો માટેના બારણાં, અને તે સિંહાસનો પણ કે જેમના પર તેઓ અઢેલીને બેસે છે:

وَزُخْرُفًا ۗ وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَالْآخِرَةُ

عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ۙ

(૩૫) અને (ચાંદીના જ નહિ, બલ્કે) સોનાના પણ; પરંતુ આ (સઘળું કેવળ) સંસારી જીવનની પૂંજ છે;

અને તારા પરવરદિગાર પાસે તો પરહેઝગારો
માટે આખેરત જ (લાભદાયી) છે.

وَمَنْ يَّعُشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِيضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ
قَرِينٌ ﴿٣٦﴾

(૩૬) અને જે શખ્સ (દયાળુ) અલ્લાહની યાદથી
મોઢું ફેરવી લે છે તો તેના માટે અમે એક
શૈતાનની નિમણુંક કરી દઈએ છીએ, એજ તેનો
સાથી રહે છે.

وَأَنَّهُمْ لِيَصُدُّوهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾

(૩૭) અને ખરેખર એજ (શેતાનો) તેમને સન્માર્ગથી અટકાવતા રહે છે, અને તેઓ એવું ગુમાન કરતા રહે છે કે તેઓ હિદાયત પામેલા છે.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ

فَبُئْسَ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾

(૩૮) અહીં સુધી કે જ્યારે તે (કયામતમાં) અમારી પાસે આવશે તો (તે પોતાના સાથી શેતાનને) કહશે કે મારી તથા તારી વચ્ચે પૂર્વ પશ્ચિમનું અંતર હોત તો કેવું સાહે થતે ! માટે (જુઓ કે) તે કેવો ખરાબ સાથી છે !

وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْكُم فِي الْعَذَابِ
مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾

(3૯) અને જ્યારે તમે ઝુલ્મ કરી ચૂક્યા છો તો તમને આ દિવસ કાંઈજ નફો નહિ પહોંચાડે, (માટે) તમે આ અઝાબમાં એક બીજાના શરીક થઈ જાઓ.

أَفَأَنْتَ تُسَبِّحُ الضُّمَّةَ أَوْ تَهْدِي الْعُمَىٰ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾

(૪૦) ત્યારે (અથ રસૂલ !) શું તું બહેરાઓને સંભળાવી શકે છે, અથવા આંધળાઓ તથા જેઓ ખુલ્લી ગુમરાહીમાં છે તેમની રાહબરી કરી શકે છે?

فَأِمَّا أَنْذَهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾

(૪૧) પણ જો અમે તને (દુનિયામાંથી) લઇ પણ
લઇએ તો પણ તેમનાથી બદલો તો જરૂર લઇશું :

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٣٢﴾

(૪૨) અથવા અમે તને (તારી જિંદગીમાં જ) તે
(અઝાબ) પ્રત્યક્ષ દેખાડી દઇએ કે જેનો અમોએ
તેમને વાચદો કર્યો છે, કારણ કે બેશક અમે તેમના
પર સંપૂર્ણ કાબૂ ધરાવનારા છીએ.

فَأَسْتَمْسِكُ بِالَّذِي أُوْحِيَ إِلَيْكَ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٣﴾

(૪૩) માટે તારા તરફ જે કાંઈ વહી કરવામાં આવી છે તેને મજબૂતીથી વળગી રહે, બેશક તું સરળ માર્ગ ઉપર છે.

وَإِنَّهُ لَذِي كُرَّةٍ لِّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٣٣﴾

(૪૪) અને બેશક આ (કુરઆન) તારા તથા તારી કોમ માટે (ઉમદા) નસીહત છે અને (તે વિશે) આગળ જતાં તમને સવાલ કરવામાં આવશે.

وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ

الرَّحْمَنِ إِلَهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٣٥﴾

(૪૫) અને અમોએ તારી પહેલાં જે રસૂલો મોકલ્યા હતા તેમને પૂછી જો કે ભલા અમોએ દયાળુ

(અલ્લાહ) સિવાય કોઈ બીજા માઅબૂદો નક્કી કરી
આપ્યા હતા કે જેમને પૂજવામાં આવે?

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي
رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

(૪૬) અને ખરેજ અમોચે મૂસાને અમારી
નિશાનીઓ આપીને ફિરઔન તથા તેની કોમના
સરદારો તરફ મોકલ્યો ત્યારે (મૂસાએ) ફરમાવ્યું
હતું કે ખરેખરજ હું સઘળી દુનિયાઓના
પરવરદિગારનો રસૂલ છું.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَصْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

(૪૭) પણ જ્યારે તે તેમની પાસે અમારી નિશાનીઓ લઇને પહોંચ્યો ત્યારે તરતજ તેમણે તે (નિશાનીઓ)ને હસી કાઢી.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٨﴾

(૪૮) અને અમે તેમને કોઈ એવી નિશાની દેખાડતા ન હતા કે જે આગલી નિશાનીઓ કરતાં ચઢીયાતી ન હોય, અને અમોએ તેમને અઝાબમાં પણ પકડી લીધા કે કદાચને તેઓ (સન્માર્ગ તરફ) પાછા ફરે.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا السُّجُرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۗ إِنَّا

لَمُهْتَدُونَ ﴿٣٩﴾

(૪૯) અને (જ્યારે અબ્રાહમમાં સપડાયા ત્યારે મૂસાને) તેમણે કહ્યું કે અય જાદુગર ! તું અમારી ખાતર તારા પરવરદિગાર પાસે તે વસ્તુ માટે દુઆ કર કે જેનો તેણે તારી સાથે વાચદો કર્યો છે, (જો હવે અબ્રાહમથી છુટીશું) તો પછી અમે બેશક સન્માર્ગ પર ચાલીશું.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾

